

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldala 18 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr. Hirdetések Stark Nándor könyvkereskedésében is felvételnek.

Nyilttér-ben

minden egyes sor közlése 30 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadtatnak helyben:
Stark Nándor és Dezső Sándor könyvkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Főispánváltások.

Megyénkkel együtt, a szomszéd vármegyék mind új főispánt kaptak és kapnak: mert a kormány nincs megelégedve a vármegyék kormányzatával, s a megyei adminisztráció hátrányait — a rendszer hátrányai mellett — úgy a kormány, mint az egész nemzet a főispánok tehetetlensége s magasztos hivatásuk iránti közönyösségében látja.

A régi vármegyék hazánk politikai kormányzatában egy külön kis autonom államot képeztek. A rendi kormányzat mellett ők küldtek követeket az országgyűlésre, kiket utasításokkal láttak el, s így közvetlen befolyást gyakoroltak az államkormányzatra, a törvények alkotására, tehát politikailag egy részét képezék a korona jussaival szemben a népsouverenitásnak. Tiltakozhattak a törvényhozás szándékával szemben és megtagadhatták a nemzet közbeleegyezése nélkül kiadott királyi rendeleteket. Szóval a megyék egy-egy kis autonom államot képeztek az országban.

Ebben az időben a főispáni állás nem volt egyéb egy nagy méltóságnál, hivatalos teendő és külön kötelezettség nélkül. Kapocs volt a nép és kormány, vagy jobban mondva a nemzet és a korona között. S hivatása inkább politikai, mint közigazgatási volt. Szerepe abból állt, hogy igyekezék az oppozitívális szellem által vezérelt vármegye nemességét az uralkodó iránti hódolat és feltétlen türelem érzületének megnyerni és ebben megtartani. Hogy a megye az országgyűlésen kívül kivett adókat és a katonaságot behajtsa, előállítsa, szóval, hogy a makrancos, fizetni nem szerető, áldozatra épen nem kész nemesi rendet etetéssel, itatással s a korteskedés minden nemével az abszolút államkormányzat iránt hallgatásra, beleegyezésre nyerve.

Mikor még akkora hatalom volt a vármegye, hogy vele az államkormányzatban, mint döntő tényezővel kellett számolni: a főispáni állás betöltésére csak egy gazdag és fényes neve által döntő befolyással bíró férfi volt alkalmas. S ez a hiedelem fentartotta magát az alkotmány helyreállása óta kinevezett főispánok személyével szemben is.

A régi tradíciókkal szemben, még 1867-ben s 1870-ben is megbotránkozást keltett volna, ha egy oly embert neveztek volna ki főispánná, ki semmiféle fényes származással és nagy vagyonnal nem bír, sőt nem is nemes származású, hanem minden érdeme abból áll, hogy Isten a mindennapinál nagyobb tehetséggel áldotta meg, s szorgalma, képzettsége által kiemelkedett a közönségesek, az egyformák színvonalából.

S mert ez volt a fölfogás, a főispáni állások kivétel nélkül régi, fényesebb nevek örökösének képezték kiváltságát, akár volt e fényes nevek tulajdonosainak tehetségök, képzettségük ezen — a modern korban már a régi közvetítő kortes szerepen messze túl, — kulturalis szempontból nagy hivatással járó állásra.

Ha valaki magánéletében származása és vagyonánál fogva is méltóságos, vagy legalább is nagyságos ur volt, az lehetett főispán, különben nem. — Mert hiszen mit szólna a nagyságos nemesség és méltóságos báró és grófi világ, ha egy szegény vargának a fia — ki esze és tehetségével messze túl áll a nagyságos és méltóságos világon, — lenne a vármegye első hivatalos méltósága? S melyik miniszter merne ily szentségtörést elkövetni a születési arisztokráciával szemben?

Ez a fölfogás uralta az országot és kormányokat a főispánokkal szemben még az alkotmányos korszakban is két évtizeden át.

S ez a fölfogás meg is szülte azt az eredményt, hogy az országnak volt számos főispánja, ki — ha megszorítják komolyan — azt sem tudta volna megmondani, hogy az általa kormányzott vármegyének hány községe van?

A megyei geográfiából mily hatalmas sekundát kapna ezért egy elemi osztálybeli gyerek; de a főispánok feje csak nem lehet káptalan!

No, azt meg egy sem akarta, hogy a megye székhelyén lakják és közvetlen részt vegyen a megye kormányzatában.

De ez az állapot soká nem tarthatta így magát, s a régi méltóságos urak helyére új emberek jönnek, kik nem pusztán első méltóságos urai, hanem egyszersmind első munkásai is lesznek a megyei közkormányzatnak. Kik nemcsak symbolicae; de tényleg vezető vezérei lesznek a vármegyéknek.

Ez az eszme, ez a nagy cél lebeg a kormány előtt a főispánváltásoknál s azért ezt a törekvést örömmel üdvözlö az ország és örömmel üdvözlöljük mi is!

Szentés regále-kártalanítása.

Az italmérségi jog kártalanításáról szóló 1888. évi XXXVI. t. c. alapján, mely tudvaleg az utolsó öt évi (1882—1886.) tiszta jövedelem beállításának kimutatására és a kir. adófelügyelőségeknek teendő kártalanítási igények bejelentésére kötelezi a városokat és községeket, városunk hatósága Szentés város regále-kártalanítás iránti igényét a következőkben jelentette be a szegedi kir. adófelügyelőségnek:

Csongrádvármegyében kebelezett Szentés rendezett tanácsu város, 1836. évi január 10-én kelt örökvaltsági és az 1837. évi febr. 10-ik napján, il-

letve május 26-án kelt örökvaltsági pótszerződéssel a gróf Károlyi nemzetségtől az összes urbéri telkeket és összes uri és regále-jogokat, köztük az italmérségi jogokat is, megváltván és megvévén ezen jogait Szentés város bel- és külhatárában, az alább mellékelt hiteles okmányok szerint, mint tulajdonos, mindeddig gyakorolta és gyakorolja akként, hogy ezen jogot több részletekre osztva, haszonbérlet útján jövedelmezette. Ennélfogva az 1888. évi XXXVI. t. c. értelmében Szentés város közönségének adandó kárpótlás tárgyát képezi a Szentés város kül- és belterületén gyakorolt italmérségi jog, mely jogát 1882—1886-ig az itt hiteles másolatban csatolt 40 db. bérleti szerződés alapján és értelmében, és pedig évenként 25050 frt készpénz bér mellett jövedelmezette, mely után az 1882—1884. évekre bevallott és fizetett adókönyv-kivonatilag számszerűleg ki nem tüntethető ugyan; mert az ezt kitüntető bevallási iverk annak idején évenként betérjesztettek, ahol azok részletezve feltalálhatók, azonban a 4. alatti kimutatás szerint az 1882. évre Szentés város terhére előirt 3158 frt 41 kr., az 1883. évre kirótt 3159 frt 70 kr. és az 1884. évre kirótt 2945 frt 50 kr. járadékadó összegében a regále bérletek tényleges jövedelme után kirótt 10% adó befoglaltatik, míg az 1885. évre 2460 frt, az 1886. évre pedig 2475 frt 20 krral lett megadóztatva.

Igy tehát Szentés város közönsége az italmérségi jog gyakorlata után 1882—1886. évig évenként 25050 frt készpénzjövédelmet élvezett, mely jövedelemhez a kártalanítási összeg kiszámításánál alapul vétetni, illetőleg a most jelzett összeghez hozzászámíthatni kívánjuk még:

1. Amennyiben a nagyvendéglőnél 1881.—86. évre szóló s itt hiteles másolatban csatolt haszonbéri szerződésében a haszonbérbe vevő az évi 3404 frt évi haszonbéri összegben túl, több rendbeli és tetemes összegekre rugó, s a tárgyalás alkalmával szabályszerűleg és okmányilag is igazolható; de magából a szerződésből is kitűnő javításokat és új építéseket teljesíteni volt köteles. Ezen javítások értéke szintén mint haszonbér-összeg tekintendő a kártalanításnál, s pedig az ezen építkezések értéke kitüntethető azon bérösszeg különbözetből, mely az 1881—1886. évi és az 1886. év utáni években fizetett.

Ezen építkezések értéke az élvezett haszonbér jövedelméhez a következőleg tüntethető ki határozott számtételekben: Az 1881—1886. évekre készpénzben fizetve lett a haszonbérlet által évenként 3404 frt, az 1886. utáni években az 5. alatti hiteles másolatban csatolt bérleti szerződés szerint 9000 frt, tehát e két összeget összehasonlítván, évi bérösszegül 6292 frt mutatkozik, mely minden kétségen kívül bevehető lett volna is: így a kártalanítási alaphoz még — a természetben nyert szolgálmányokért — 2798 frt évi jövedelem számítható.

2. A város, mint regále-tulajdonos, a csatolt szerződések 5. pontjában regále-bérlet keretéből kivett és a szentesi kaszinó, 48-as népkör és ipar, gazdasági kör részére regaledij mentesen italmérségi jogot engedett, melyekben, ha ezek regále-díjat fizettek volna, az összes italmérségi ráták összjövédelmének 50 számarányával elosztva, egy-egy kör által külön fizetendő 501 frt, s így a három által 1503 frt évi jövedelem fizetett volna Szentés városának, s így, habár ezen három kör részére regaledij mentességet engedélyezett a város, ezen elengedett jövedelem a kártalanításnál számításba veendő.

3. Tekintettel arra, hogy a 6. alatti esatolt szerződés tanúsága szerint a bókényi csárda regálébérleti összege 450 frtnak terhére szolgál, hogy a bérlő még egy jövedelmet nem hajtó s a birtokos közönség használatára fenntartott komp kezelésével is van terhelve, ami legkevesebb egy kezelő egyén alkalmaztatásában 250 frtra tehető, az összeg szintén az italmérési jövedelemhez a kártalanításnál alapul beszámítandó leendő.

Ezek szerint a kártalanításnál, mint Szentés város által élvezett összjövedelemül, figyelembe veendő, illetve az egy évi haszonbér fejében felveendő:

- a) a bérszerződések szerint . . . 25050 frt.
 b) az 1. pont alatti szerint . . . 2798 frt.
 c) a 2. pont alatti szerint . . . 1503 frt.
 d) a 3. pont alatti szerint . . . 250 frt.

Összesen 29601 frt.

mint az 1882—1886. évi évente élvezett tisztajövedelem.

Miután pedig ezen jövedelem 4 rendbeli épület hasznosítása által éretett el, ezek azonban annak érvényesítésére egyáltalán nem szükségesek, tisztelettel kérjük, hogy az épületek a város tulajdonában hagyatván, azoknak az 1887. évi XLV. t. c. 4. §-a alapján értékelni a 7. alatti esatolt kimutatás szerint 7872 frt becsérték vétessék figyelembe a kártalanítási összeg megállapításánál.

E kérelmünk, tekintve az elmondottakat, különös figyelemre méltó körülményeket szülvén, tisztelettel kérjük, miszerint az 1888. XXXVI. t. c. 4., 6. és 10. §§-ai alapján, a kártalanítás rendes alapjától való eltérést engedélyezni, s a valóságos értéknek általunk jelzett módon leendő megállapítását elrendelteni méltóztatassék.

Hogy pedig kártalanításunknál a rendes uttól eltérő módon való tárgyalás elrendelését kérjük, erre indokul szolgál különösen a regálé-jog megszerzésének módzata. Ugyanis Szentés város közönsége az italmérési jogot, a jobbgytelekkel együtt, az elől esatolt örökvaltság szerződés alapján, még 1836. január 10-én szerezte meg a gróf Károlyi családtól 1.357.072 pengő frt 47 kr. és 1000 darab császári aranyért. S dacára annak, hogy az ezen szerződésben felsorolt földesuri jogok megváltásáért, a gróf Károlyi családdal a váltságból kifolyólag támadt perek következtében, Szentés a szerződésben kitett váltsági összegben felül — mint ezt a városi szá-

adások igazolják — 615.002 frt 56 krt fizetett, s így a jobbgytságtól való felszabadulásáért, illetve a földesuri jogok megszerzéseért 1.972.074 frt 52 krt fizetett ki, mégis Szentés városa soha nem részeltett semmiféle urbéri kárpótlásban, s így városunkat azon kiveteles, az országban egyedül álló szerencsétlen helyzet érte, hogy míg az ország többi népe ingyen jutott az urbériség alól való felszabadulás áldásaihoz, Szentés ezért — minden urbéri kárpótlás nélkül — nemcsak, hogy közel két millió frtot fizetett, de ezen felül fizeti a földtehermentesítési százalékot is, tehát tényleg kétszer váltotta meg magát, s ezért kárpótlásban nem részesülvén, méltó, hogy a földesuri jogok legutolsó maradványának; de városunk majdnem kizárólagos és folyton növekedő jövedelmének megváltásánál e körülmény figyelembe vétessék.

Miután e tárgyban a nm. pénzügyministerium elé még a múlt év november 17-ik napján beadott kérvényünkkel járultunk, tisztelettel kérjük, hogy a megváltás tárgyalását megelőzőleg, vagy azzal egyidejűleg, felsorolt sérelmeink orvoslására a magas ministerium kegyes határozata a tárgyalást fogantató magas kormány megbízottja által kikéressék, s a szentesi italmérési jog megváltásánál, mint e városnak földesuri jussaiból egyedül megmaradt joga- és vagyonával szemben, a váltságösszeg szolgáljon a megállapításkor irányadóul.

Tisztelettel bejelentjük továbbá, hogy Szentés város közönségét a megváltás feletti tárgyalásoknál az itt 8. alatti esatolt közgyűlési jegyzőkönyv szerint *Sarkadi Nagy Mihály* polgármester elnökle mellett *Szedes János*, *Balogh János* és *Sima Ferenc* képviselők, *Burián Lajos* t. ügyész, *Nagy Imre* tanácsnok és *Ónodi Lajos* főjegyző fogják képviselni.

Kelt Szentés város képviselőtestületének 1889. mártius 5-én tartott üléséből.

Sarkadi N. Mihály,
polgármester.

Ónodi Lajos,
főjegyző.

*

Lapunk jövő számában közöljük a jelentést, melynek kíséretében Szentés város kártalanítási igénye Csongrád megye alispáni hivatala által, az adófelügyelőség elé terjesztetett.

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA.

A megölt ország.

— Történeti elbeszélés. —

21

Irtá: B I B O L A J O S.

XIII.

A martalóc.

Csatát máskor is veszített a magyar; de akadtak hősök, kik újra fölemelték a lobogót s megakaszták utjokban az ellenség vérrel festett, romokkal borított előrenyomulását.

Mohácsnál örökre sirba roskadt a „független” Magyarország! . . .

Miként a féreg a haldokló oroszánt, ugy lepék el most a törökök az egész országot. S hogy az undok kép még visszataszítóbbá váljék, akadtak fiai a hazának, kik nem ismerve irgalmat, kegyelmet és nagylelkűséget, tultettek a pusztításban, rablásban magán az ellenségen is.

Az ország előbb óriási vérpaddá, azután temetővé változott.

A mohácsi sik néma halottai fájdalmas fohászsal jelenték, hogy ők nem tudnak aludni odafenn a csatamezők hyénáitól, levágynak a sirba az aszott csontok közé. S Perényi Péterné, özvegy Kanizsai Dorottya, megásatta számokra a sirt s eltemetté — a megölt nemzetet

A történet följegyezte azoknak neveit, kik alábbvalóbbak voltak Iskárioti Judásnál, mert az legalább fölakasztá magát, mikor megtudta, mi lesz mestereinek sorsa; míg ezek nyugodtan nézték hazájuk

gyászos kimulását, sőt még döftek is egyet-egyet a haldokló oroszánon.

Ezek egyike volt Orbán esztergomi várnagy.

Mária királyné Budán értesült a szerencsétlenségről, mely őt férjétől s a koronától megfosztotta.

Lehetetlen hűen ecsetelnünk a szép asszony, az ifju királyné lelki állapotát. Megrendült egész lelkében s a fájdalom nem engedett pillanatnyi megnyugvást a gyöngye nőnek.

A mi köznap, romlott lelkületi lényeknél vigasztalás számba ment volna, hogy nem maga esett el, ott halt meg az ország színe, virága, talán Thurzó László is, legkedveltebb udvarhölgyének jegyese, az nála csak tetézte a fájdalmakat.

— Ilonám, édesem! — szólt tompa, könyekbe fult hangon a bánatos leányhoz, — ugy-e nem hagysz magamra a megpróbáltatás napjaiban, egyedül szenvedéssel, hanem el jössz velünk Pozsonyba, ott várni meg a bizonyosabb híreket?

Dobozy Ilona szeretett volna ellent mondani, mert valami sejtélem jószeret azt sugta neki, hogy vőlegénye nem halt meg, megmenekedett s ha egyebütt nem is, Maróthon, bátyjánál megtalálja őt; de látva a szenvedő királynőt, nem volt bátorsága annak kérelmét megtagadni.

— Elmegyek, asszonyom! — szólt s szeméből kitörölte az erőszakkal feltoluló könnyeket.

És másnap Thurzó Elek kincstárnokkal, a László apjával és Szalaházy Tamás veszprémi püspökkel, kik a királynét kísérték, elhagyták Budát, szenvedéseik és örömeik annyira megszokott kedves helyét. A királyné kocsin tette meg az utat, míg Dobozy Ilona a mesés összeget érő kincsesel a Dunán sietett Pozsony felé.

Helyi és megyei hírek.

— **Az új főispán**, mint ezt lapunk múlt számában egészen biztos forrás után közöltük, **Zsilinszky Mihály** csabai birtokos, magyar tudományos akadémiai tag, jeles történész lesz. **Kinevezetését** a vasárnapi, vagy hétfői hivatalos lap fogja hozni. **Az új főispán beiktatási ünnepélye még e hóban meg lesz.**

— **Me gy én k bucsuja Rónay Lajos főispántól.** Csongrád vármegye f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya volt a módnak megállapítása, hogy megyénk közönsége miként vegyen bucsut Rónay Lajos volt főispánunktól? — A közgyűlésen *Stammer Sándor* alispán elnökölt; s miután előterjeszté, hogy Rónay Lajos távozó főispán egy hozzá intézett levélben kijelenté, hogy nem ohajtja, miszerint a megyei közgyűlés küldöttségileg fejezze ki nála bucsuérzelmét; mert fájdalmát fokozná az azokkal való bucsutalálkozás, kikkel együtt küzdött Csongrád megye jobb-letéért, annalfogva a megye közgyűlése elejté azon eszmét, hogy nagyobb számu küldöttség által fejezze ki a távozó főispán iránt érzett halas érzelmét, s így ennek jegyzőkönyvileg ad kifejezést a közgyűlés.

— **Tisztújítás.** A szentesi II. 48-as népkör élénk érdekltség és népes látogatás mellett f. hó 5-én tartá meg évi rendes tisztújító közgyűlését. Tisztviselőkké egyhangulag a következő körtagok választattak meg: elnök *Beszédes István*; alelnök: ifju *Gombos József*; főjegyző: ifj. *Temesváry Antal*; aljegyző: *Cirbus Sándor*; pénztárnok: *Vecseri István* gazdálkodó; zászlótartó: *Jószai Sándor*; al-zászlótartó: *Pásztor János*. — A választmány tagjaivá titkos szavazás útján: *Berényi Gergely*, *Burkus István*, *Kiss Mihály*, *Pataki Lajos*, *Borbás Sándor*, *Pásztor János*, ifj. *Tarnóci Bálint*, *Jószai András*, öreg *P. Tóth János*, ifj. *P. Tóth János*, *K. Tóth Ferenc*, *Sándor János*, öreg *Tarnóci Bálint*, *Kiss Sándor*, *D. Szabó János*, *Kotyman Sándor*, *Kadanc István*, *Keese Nagy Sándor*, *Cuczi Mátyás*, *Kocsmáros János*.

— **Siker es papagály vadászat.** Szathmáry Ede társulati ügyész két szép zöld papagálya a múlt héten kiszabadult a fogságból s „ill a berek, nádak, erek,“ odább állott. Az arany szabadságot azonban nem sokaig élvezhették a fényes tollu külföldi madarak, mert egy kiséri gazdának sikerült a szökevényeket valódi vadász furranggal, csapó kalitkája segítségével befogni, ki is a lapunkban megjelent kérelimből értesülvén a madarak tulajdonának kileteről, a szökevényeket visszaszolgáltatta. Így azután mindenki jól járt: Sz. E. mert drága madarai megkerültek; a szerencsés vadász, mert 5 frt ütötte markát; és végre a szökevények is, mert szokott táplálékuk hiányában, az idegen éghajlat alatt el-

Szép, nyári estve volt, mikor a hajó Esztergom alatt, a folyam egy fáktól eltakart csendes helyén éjjelre kikötött. Ezer, meg ezer kis csillag fénye rezgett az egymáshoz simuló, szendergő hullámok hátán, melyek álomhozó, édes regét beszéltek az örök tavasz, örök szerelem tündérhonából.

A hajósok és a csekély számu kíséret édesen álmodott, mikor a part felől egy csónak, mint a nyíl, evezett a hajóhoz

— Csendesen legények! — szólt egy marcona, izmos alak az evezőt forgató legényekhez. — Egyszerre kell történni mindennek a hajón! Könnyebb álmában fogni el a madarat! . . .

— De ha ellent állnak? — kérdé az evezősök egyike.

— Meg kell kötözni gyorsan mindenkit! A fő a kincs s csak azután jön a várnagy szép menyasszonya és legutóljára — a királyné! — szólt újra az előbbi. — Valóban mesteri fogás! Egy csapással két legyet! Nagy mester ez a mi várnagyunk s mi megteesszük parancsait; mert lesz jó áldomás! Hehehe! — s durván markába röhögött.

A csónak ezalatt egészen a hajóhoz ért. A legények egy intésre a hajón termettek, s mielőtt az ébredzők közül valaki elkialthatta volna magát, mindnyájan meg valának kötözve s szájuk kendőkkel jól bedugva.

— Csolnakra minden kincset emberek! A ki ellent áll, a halál fia! — kiáltott a parancsnok s benyitott azon halófülkébe, melyben Dobozy Ilona aludt.

(Folytatása következik.)

pusztultak volna, míg most van jó módjuk a sok nyalánságban, melylyel a család fiataljai az elvesztetteknek hitt madarakat kényeztetik.

— **Az iparos ifjak** önképző és segélyző egyesülete, mint biztos forrásból értesülünk, f. hó 25-én a Széchényi ligetben majális rendez.

— **Iskolai látogatások** folynak tegnap óta a helybeli ev. ref. elemi népiskolákban. E látogatásokat, melyek az eltörölt téli félévi vizsgálatokat vannak hivatva pótolni, f. hó 7-én tartott ülésében határozta el az egyház tanügyi bizottsága. A látogatások Gerőcz Lajos lelkész vezetése mellett, reggeli 7 és délután 3 óráig eszközöltetnek.

— **Kamatablázatok** cím alatt, *Felsenburg* Manó, a szentes-vidéki takarékpénztár derék főkönyvelőjétől egy, 14 különféle kamattablázatot magában foglaló, 1—180 napig terjedő időszakra szóló, kamatok könnyű, gyors és pontos kiszámítására szolgáló, 16 nagy oldalra terjedő, csinos kiállítású hasznos füzet küldetett be szerkesztőségünkhez. Szerzőt, ki e téren széles körű ismeretséggel bír, mint könyvének használati utasításában mondja, azon elv vezérelte e művének kiadására, hogy ezen „kamattablázatok” használata által bárki is, aki csak a szorzási műveletben jártas, bármilyen tőke után bizonyos számú napokra járó kamatot könnyen, gyorsan kiszámíthasson, azon alapelvből indulva ki, hogy a kamatszámítás napokra ugyanazon alapon történhessenek, mint *egy évre*. A műnek még az a nagy előnye is meg van, hogy nemcsak 100, hanem 1000, 10,000 és 100,000 frt tőke után is pontosan ki van számítva a kamat 1—180 napra, mi a kamattablázatokból minden fáradság nélkül egyszerűen *leolvasható*. Az érdekes és tanulságos mű ára 60 kr. s kapható szerzőnél Szentesen.

— **Gazdasági kör Nagy-Királyságon.** Údvös mozgalom indult meg a közelebbi napokban Nagy-Királyságon. A mozgalom célja egy „gazdasági kör” létesítése. Hogy ezen intézmény hiányát mennyire érzi a pusztai közönség, mutatja azon körülmény, hogy a kibocsájtott aláírási ívet eddig mintegy 55-en írták alá. Birjuk tudósítónk ígérését, hogy e tárgyról közelebb bővebben is beszélhetünk.

— **Panasz a tanyai kutyák ellen.** Ismét panaszt vettünk a tanyai kutyák ellen. Pataki Pál ugyanis királyi tanyáján három darab, borju nagyságu Cerberust tart, melyek a szigoruan megírt kutyaszabályrendelet dacára is, teljes kutyavirtussal rohanják meg az uton járó-kelőket, s ha a megtámadott a vivásban kellő jártassággal nem bír, könnyen veszélyessé válhat részére ez a találkozás. Sőt mint tudósítónk velünk közli, — Pataki, hogy bűnét tetőzze, még a brutalitástól sem riad vissza, s a tanyája előtt elhaladó iskolás gyermekeket, amiről azok a fenevadak ellen védeni merik magukat, karikás ostorral hagyja helyben. E veszedelmes és a közrendet háborító körülményre sürgősen felhívjuk a rendőrség figyelmét.

— **Zugiskola.** Mint értesülünk, Tóth Lajos kiérdemült bűripari szakosztályi tag, Mucsihaton, Insperger József tanyáján zugiskolát „nyitott.” Felhívjuk erre a körülményre az illető hatóság figyelmét.

— **Mének vizsgálata.** Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét, kiknek birtokában oly menek vannak, melyekkel mások lovaikat fedeztetni szándékoznak, hogy ezen méneiket megvizsgálás végett — különbeni szigorú büntetés terhe mellett — f. hó 14-én délelőtt 9 órákor a vásártéri cédulaházhoz elővezetni el ne mulasszák.

— **Népfölkelők figyelmébe.** A népfölkelésre kötelezett azon 19—42 éves éves egyének, kik nem Szentesen születtek, illetőséget itt nem nyertek, azonban állandóan itt tartózkodnak, felhívjuk, miszerint születésük, vagy illetőségükre vonatkozó okmányokkal felszerelten, a városi főjegyzői hivatalban f. hó 30-ig bezárólag, mindenkor délelőtt 8—12 óráig, mulhatlanul jelenjenek meg, annyival inkább; mert elmaradásuk esetén a törvény szigorával fognak sújtatni.

— **Tűz** volt folyó hó 8-án 10 órákor este, mely alkalommal Dóme Jánosné II. t. 536. számú házában egyik melléklete lett a lángok martalékává. A tulajdonosnak a leégett épületen kívül egyéb kára is esett, amennyiben az istállóban igen sok tyúk is benégett.

— **Jégbiztosítást** című hirdetésünkre e helyen is felhívjuk a gazdaközönség figyelmét.

Hirek a szomszédból.

— **A bűnbánó.** Tiszt. Porubszky József hmvásárhelyi rom. kath. segédlelkész kedden délelőtt meglátogatta Müller Lajos ottani gabnakereskedőt s 50 frtot adott neki át azzal, hogy ez összeget gyónás után egy bűnbánó adta kezéhez, azon kijelentéssel, hogy egy buzaeladásnál tévedésből Müllertől tévedésből 50 frttal többet kapott, mint járt volna neki. Müller Lajos köszönettel vette át váratlanul visszakapott pénzét, s abból a tisztelendő urnak 10 frtot adott vissza azon kérelemmel, hogy azt tetszése szerint valamely jótékony célra fordítsa.

Hazánk és a főváros.

— **Kinevezés.** Földművelés, ipar és kereskedelemügyi államtitkár a király *Fehér Miklós* pénzügyministeri tanácsost nevezte ki.

— **Szegedi ló diadala.** A vasárnapi tavaszi lóversenyen Budapesten a lótenyésztő mezei gazdák 300 frtos első díját, 13 versenyző közül, Csikós József szegedi gazda lova nyerte el.

Külföld.

— A párisi világkiállítást f. hó 6-án nyitották meg ünnepélyesen, nagy fényvel, a közönségnek óriási részvéte mellett. A kiállítást Carnot köztársasági elnök nyitotta meg, a kit nagy ovációkkal fogadtak. Kivüle még Tirard kormányelnök tartott beszédet. — A Szajna mentén három helyen rendeztek fényes tűzijátékot, végül az Eiffel-tornyot világították ki bengali fényvel, a mi szemképrázlató látványt nyújtott. A kiállítást az első napon kétszáz-ezer ember látogatta.

— A *mayerlingi* vadászkastélyt, a hol Rudolf trónörökös meghalt, lebontják. A lebontást már meg is kezdték, s ezen munkával körülbelül négy hét alatt készen lesznek, és nyomban hozzáfognak a karmelita-nők kolostorának építéséhez. A halottas szobát pálnóvá alakítják át.

— **Az Eiffel-torony viharban.** Az Eiffel torony ápril 30-ikán állotta ki a legelső vihart. Az az, hogy tulajdonképen a torony csak egy része volt viharban, a felső rész magasan emelkedett a Párisz beborító sötét viharfelhők fölé. Közbe-közbe, ha a felhő megszakadt, előragyogott az aranyzöld torony teteje. A torony kupolájában levők átéltek azt, a mit a turisták látnak a nagy hegyek tetején. Látták lenn maguk alatt a felhők gomolygását, a vihar tombolását, s ezalatt fenn fényesen sütött a nap a torony tetejére.

Ipar, kereskedelem, gazdaság.

— **Magyar dunagőzhajózási társaság.** Egy nagyobb pénzesoport képviselői magyar dunagőzhajózási társaság alapítását tervezik és *Baross* közlekedési miniszterhez eziránt nemcsak ajánlatot nyújtottak be, hanem az általa kívánt óvadékokat le is fizették a központi állampénztárba. A magyar dunagőzhajózási társulat megalkotása annyival is inkább kívánatos, mert jelenleg a Dunát monopolizáló osztrák társaságban magyarországi érdekekkel ellentétes irányzatok kezdenek lábrakapni; különben is a verseny csakis a szállító és utazó közönség előnyére szolgálhat.

— **A magyar francia biztosító társaság** hétfőn tartott közgyűlése nagyon zajos lefolyású volt. Bár a társaság további fentartása lett elhatározva, mindazáltal — ha a fővárosi hírlapok jóvondólesének hinni lehet, — a társaság alig fogja elkerülhetni a liquidációt, szóval az intézet a bukás szelén áll.

REGÉNY-CSARNOK.

A boszorkány.

— Sicíliai regény. — 6. közl.

A lojalitás mulandó érzete beszélé rá a marquist, hogy gyermekének helyet adjon házában.

Nem volt az más, mint vétkének kiengesztelése; de a család úgy vélekedék, hogy ez tulságosan nagy jótét volt.

A család tagjai szabadulni akarván a gyermek-től, vallásos érzelmek akartak felfedezni lelkében.

Hogy előre megszoktassák őt a kolostor egyhangu s rideg életére, ugy akarák nevelni, hogy vakmerő tekintetét szerényen süssé le, homlokát lehajtsa, félhangon beszéljen, kezeit összetegye s térdét meghajtsa.

De az élénk gyermek fellázadt az ilyes leckék ellen. Szive nagyon melegen vert, tagjai sokkal több erélyt árultak el, semhogy el engedte volna temetni szivét s erejét egy papi csuha alatt.

Ő csak a vadászat hevében s a tengeri halászat veszélyeiben lelte kedvét.

Ezen aljas foglalkozás megvető szánalmat ébresztett a rokonok szemében.

Hiába kísérlék meg a latin nyelvet Ciovanni fejében verni; — ő eladta könyveit. Erre kijelentették, hogy egész éltében alkalmatlan lesz más élet-pályára, mint a banditásra, s ezental csakis közönséges házi munkálatokra atkalmazzák.

Midőn a városban hire futott azon jelenetnek,

mely a Girgenti és Palma közötti uton játszódtott le, a rokonság a család becsületét megsértve érzé mindaddig, míg a bűnös nem fog ünnepélyesen bocsánatot kérni tetteért; ellenkező esetben a család köréből kizárással fenyegették.

Diodato lépett fel fivérének vádlója gyanánt

III,

Az ítélet.

Az ítéletre kitűzött napon gazdag damast ruhák suhogása hallatszott a Campo-Forte család om-ladékonny márvány lépcsőzetén.

A terem ajtajának nehéz tölgyfa-szárnyai megnyílnak a fényes közönség előtt.

A férfiak, kényesen hajporozva, karjaik alatt a háromszögletű kalappal, szájuk körül udvarias mosollyal kísérek hölgyeiket ülőhelyeikre.

Roppant fényűzés volt itt látható valódi damascenus acél kardokban, arany gombokban, arannyal himzett ruhákban s óriási tollakban, melyek még emelék az ugy is eléggé magas hajviselet bizarrságát.

Egy sarokban két erős szolga suhogtatá bambus pálcáját, mintegy megkísértve ruganyosságukat.

A terem közepén egy asztal emelkedett, mely mellett az öreg marquis állott, méltósággal köszöntve a megérkezetteket; arcának jeges vonásai a bíró pártatlan szigorát árulák el.

A marquisné, ki igen jószívű s jámbor asszony volt, sirt.

Midőn a gyülekezet helyet foglalt, néhány percig ünnepélyes csend uralkodott. Az ajtó feltárult, és belépett rajta Giovanni, kísérve apjának agg szolgája által.

Fölötte volt a családi törvényszék ítéletet mondandó.

Vagyis inkább csak egy tragoediai szerepet kellett neki eljátszania, mert a bírák szemében már előre el volt ítéltve.

Midőn Diodato belépni látta fivérét, rendkívül elsápadt.

Hiába kísérlék meg szemébe nézni, hogy zavart elrejttesse. Szemei akaratlanul lefelé irányzák tekintetüket, és tesete remegni kezdett.

Első tekintetre őt lehetett volna a bűnösnek tartani.

Giovanni ellenkezőleg, magasan hordott fővel s büszke tekintettel lépett a bírák elé.

Csupán öltözéke volt még jobban elhanyagolva, mint rendesen, a mi a hallgatóságra nem igen kedvező benyomást gyakorolt.

Hiába keresték volna ruháján csak egy gombnak nyomát is; cipőinek szalagjai felnyitlak: hosszú haja rendetlenül függött széles homlokára.

(Folytatása következik.)

Vasuti menetrend.

(Pusztá-Tenyő—Kun-Szent-Márton—Szentés között.)

Érvényes 1888. november 1-től.

Szentés—Szolnok.

Szentés (vend.)	5 ó. 36 p. éjjel,	1 ó. 15 p. d. u.
Töke	6 ó. 13 p. éjjel,	1 ó. 48 p. d. u.
K.-Szt.-Márton	6 ó. 58 p. d. e.	2 ó. 23 p. d. u.
P.-Homok	7 ó. 37 p. d. e.	2 ó. 51 p. d. u.
Tisza-Földvár	8 ó. 05 p. d. e.	3 ó. 03 p. d. u.
Martfű	8 ó. 23 p. d. e.	3 ó. 18 p. d. u.
Kengyel	9 ó. 04 p. d. e.	3 ó. 44 p. d. u.
Pusztá-Tenyő	9 ó. 31 p. d. e.	4 ó. — p. d. u.
Szajol	10 ó. 01 p. d. e.	4 ó. 20 p. d. u.
Szolnok (vend.)	10 ó. 30 p. d. e.	4 ó. 46 p. d. u.
Budapestre erk.	1 ó. 55 p. d. u.	8 ó. 20 p. éjjel.

Szolnok—Szentés.

Budapestről indul	7 ó. 40 p. d. e.	
Szolnok (vend.)	8 ó. 20 p. d. e.	
Szajol	4 ó. 07 p. éjjel,	12 ó. 17 p. d. u.
Pusztá-Tenyő	4 ó. 31 p. éjjel,	12 ó. 35 p. d. u.
Kengyel	4 ó. 59 p. éjjel,	1 ó. — p. d. u.
Martfű	5 ó. 30 p. éjjel,	1 ó. 22 p. d. u.
Tisza-Földvár	6 ó. 02 p. d. e.	1 ó. 41 p. d. u.
Homok	6 ó. 15 p. d. e.	1 ó. 52 p. d. u.
K.-Szt.-Márton	7 ó. 30 p. d. e.	2 ó. 28 p. d. u.
Töke	8 ó. — p. d. e.	2 ó. 54 p. d. u.
Szentés (vend.)	8 ó. 34 p. d. e.	3 ó. 25 p. d. u.

A csongrád—félegyházi h. é. vasut menetrendje.

Érvényes 1888. szept. 16-ától.

Szeged—Csongrád.

Szegedről indul	11 óra 9 perc du.,	2 óra 18 perc du.
Félegyházáról	12 óra 15 perc és	5 óra 40 perc du.
K.-K.-Szállásról	12 óra 48 perc du.,	6 óra 12 p. este.
Csongrádra erk.	1 óra 11 perc du.,	7 óra 03 p. este.

Csongrád—Szeged.

Csongrádról indul 9 óra délelőtt, 2 óra 15 perc du.
Kiskun-Szállásról 9 óra 52 perc de.; 3 óra 1 perc du.
Félegyházáról 10 óra 29 perc de., 3 óra 36 perc du.
Szegedre érkezik 1 óra 05 perc és 4 óra 59 perc du.

Félegyházáról Budapest felé indul:

Gyorsvonat 11 óra 50 perc de. Személyvonat 4 óra 18 perc du.
Omnibuszvonat 7 óra 18 perc délelőtt.

Gőzhajózási menetrend.

A felső Tiszán Szeged és Szolnok között.

(Érvenyes 1889. mártius 26-tól további intézkedésig.)

Fölfelé.

Szegedről Szolnokra: vasárnap és szerdán reggel 5 órakor.
Szentesről Szolnokra: vasárnap és szerdán délelőtt 10 óra előtt nem.

Lefelé.

Szolnokról Szegedre: kedden és pénteken reggel 5 órakor.
Szentesről Szegedre: kedden és pénteken délelőtt 10 óra előtt nem.

A csongrádi ügynökség felhagyatván, oda csak bermentesített szállítmányok vetetnek fel, s az állomás. ugy, mint eddig, a hajók által érintetni fog.

A 15250.—89. hm. számhoz.

Hirdetmény.

1. **A sorozó bizottság** a szentesi sorozó járásban, Szentes ujoncállítási szék-helyen 6 nap alatt, és pedig **1889. május 31-től június 5-ig** fogja végezni:

a) a hadi szolgálatra való képesség megállapítását;

b) a hadképeseknek talált egyének besorozását a közös hadseregbe, a honvédségbe és ezek póttartalékába;

c) a *felszólalások*, vagyis a törvény értelmében a *póttartalékba való besorozás kedvezményére* igényvel bíró családfentartók, illetőleg ezek hozzátartozói, továbbá papnövendékek és papjelöltek, népiskolai tanítók és tanítójelöltek, végre öröklött mezei gazdaságok birtokosai által benyújtott kérvények tárgyalását és elintézését;

d) a családi tekintetből, vagy a tanítóképzési tanulmányok befejezhetése céljából való szabadságolás iránt, valamint végre

e) az egyévi tényleges szolgálat kedvezményének megadása iránt benyújtott kérvények elintézését.

2. **A folyó 1889. évi ujoncállításra az új véderőtörvény értelmében az 1868-ik, 1867-ik és 1866-ik években született hadkötelezettek vannak felhiva.**

Az 1869. évben született egyének első ízben a jövő 1890-ik évi ujonczállításra kötelesek megjelenni.

3. A sorozásra felhívott hadkötelesek közül, a keresetképeség tekintetéből megvizsgálható férfi rokonokkal együtt, a főntebb kitűzött időszaknak minden egyes napján csak annyian jelenjenek meg, a hányra nézve az ujoncállítási eljárást el lehet végezni; e célból a következő napirend állapittatik meg, u. m.

Május hó 31-ik napján a büntetésből a korosztály és sorsszám rendjén kívül, az A) lajstrom alapján, továbbá a korosztály és sorsszám rendje szerint a B) lajstrom alapján állítandó egyéneknek kívül azon első korosztálybelieknek, *vagyis 1868-ik évi születésűeknek* kell megjelenniök, a kik az 1-től 136-ig terjedő sorsszámok alatt vannak fölvéve, és a címvesztetteknek.

Június hó 1-ső napján azon I. korosztálybeliek, vagyis 1868-ban születteknek, kik 137—295. sorsszámig vannak felvéve.

Június hó 3-ik napján azon II. korosztálybeliek, vagyis 1867-ben születteknek, kik 1—242. sorsszámig vannak felvéve.

Június hó 4-ik napján azon III. korosztálybeliek, vagyis 1866-ban születteknek, kik 1—250. sorsszámig vannak felvéve.

Június hó 4-ik napján azon vidéki illetőségű s itt tartózkodó hadköteleseknek, kiknek állítási lajstromaik ide áttéve lesznek.

Június hó 5-én a lajstromok egyeztetése 1156—889. E és lezárása.

4. A hadkötelesek és ezeknek a keresetképeség tekintetéből megvizsgált férfitörökonaik is kötelesek a sorozó bizottság előtt, a mely *naponként reggeli 8 órakor kezdi meg működését, ideje korán és tisztán megjelenni.* A sorozásra való megjelenésnek, valamint egyáltalában a védtörvényből folyó kötelezettségeknek elmulasztása, ezen hirdetménynek, vagy a törvénynek nem tudása által nem menthető.

A ki a sorozó bizottság előtt a sorozásra kitűzött időre kellő ok nélkül meg nem jelenik, az esetleg a törvényes kényszereszközök alkalmazásba vétele mellett fog elővezettetni, és ezen kívül, ha késedelmét nem igazolja, 10 forinttól 200 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig *szándékosan* marad el a sorozásról, mint hadköteles szökevény, a körülményekhez képest, egy, vagy két évi szolgálathosszabbítással, esetleg három naptól két hónapig terjedhető elzárással és 15 forinttól 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

Szentes, 1889. május 8.

Ónodi Lajos,

főjegyző, Szentes város katonai-ügy-vezetője.

628—89. k. ü.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszternek 762 1887. számú rendelete alapján, a **népfelkelésre kötelezett** azon egyének (19, életévétől 42. életévig), kik *nem Szentesen születtek, s itt illetőséget nem nyertek*, azonban *állandóan itt tartózkodnak*, s bármely foglalkozás köti őket ide állandóan, felhivatnak, miszerint születésük, vagy illetőségükre vonatkozó valamely okmányokkal együtt, hivatalos helyiségben **f. hó 30 napjáig**, mindenkor d. e. 8—12 óráig mulhatatlanul megjelenni szoros kötelességüknek ismerjék, nem jelentkezés esetén mulasztásukért a törvény szigorával fognak sújtatni.

Szentesen, 1889. május hó 9-én.

Ónodi Lajos,

főjegyző.

Ferencvölgyi üveggyári raktár Szentesen.

Alulírott értesitem a n. e. közönséget, hogy a ferencvölgyi üveggyár raktárának elárusításával meg lettem bizva; minélfogva mindennemű **fuvott és köszörült üvegeket gyári áron** árusíthatok el.

Raktárhelyiség **DOBRAJ SÁNDOR ur házában van.**

A nagyérdemű közönség becses partfogását kérve, vagyok tisztelettel

Féig Chaim,
a gyár megbízottja.

Ferencvölgyi üveggyári raktár.

Ferencvölgyi üveggyári raktár.

Ferencvölgyi üveggyári raktár Szentesen.

Cs. kir. szab.

Adriai biztosító társulat

alapított 1838. évben. — Biztosítéki tőke összesen 26 015,546 frt.

A társulat 50 évi fenállása óta 141 millió frtot fizetett ki károk fejében.

A magyarországi osztály irodája:

Budapest, a társulat házában, IV., Váci-utca 9.

Intéző: BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES.

A *jégéad* alkalmából bátorokodunk az általunk képviselt Adriai biztosító társulatot a nagy közönség szives figyelmébe és jóakarataiba ajánlani. — Társulatunk a *jégbiztosítási díjakat* a lehető legmérsékeltetben szabja meg, a károkat *gyorsan és lélküszerelesen* veteti fel és *pontosan fizeti ki*, s ezen körülményeknek köszönheti a nagy közönség tömeges partfogását és jóindulatát, miről leginkább tanuskodik virágzó állapota és közkedveltsége.

A társulat biztosít továbbá *tűz- és szállítási károk ellen mérsékelt díjak mellett*, s *köt biztosításokat az ember életére* különféle módzatok szerint.

Magunkat a t. közönség *jégbiztosításai*, valamint a többi ágakat illető biztosításai eszközésére ajánlva, van szerencsénk maradni

Szentesen, 1889. április havában.

Kiváló tisztelettel: az *Adriai bizt. társ.* kerületi ügynöksége:

HOFFER LAJOS.

Szentes, 1889. Nyomatott Sima Ferencz gyorsajtójan.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazon szentesi lakosok, kiknek tulajdonában olyan **mének** vannak, melyekkel mások lovait fedeztetni szándékoznak, hogy ezen méneiket **f. hó 14-én d. e. 9 órakor** a vásártéri cédulaházhoz megvizsgálás végett elővezessék.

Figyelmeztetnek az illetők, hogy ha ezt tenni elmulasztják, ellenőkbek a törvény szigora fog alkalmazásba vétetni.

Szentes, 1889. május hó 9-én.

Sarkadi N. Mihály,
polgármester.

Mester Andrásnak

a Tiszán **5000 kéve** jóminőségű *szegni és tetőnek való nádja* érkezett. Kapható jutányos áron a Tiszán. Értekezhetni a tulajdonossal a helyszínén.

Tóth Sándor

I. t. 772. sz. házánál igen jó, saját szüretelésű

csongrádi borok,

u. m. *siller*, különzedett *fehér lit. 24 kr.*, és vastag *vörös lit. 30 kr.*, hektoliterenkint pedig 16 frtért kaphatók.

Ház eladás.

Jámor Nagy István III. t. 198. számú háza szabad kézből eladó. 2—3

Kiss Albertnek

a városi téglaházzal szemben levő házföldje szabad kézből eladó; értekezni lehet a tulajdonossal a tul a Kurcán levő Hojdek-féle kertben. 2—2

Jégbiztosítást

legjutányosabb ár mellett eszközöl a trieszti általános biztosító társaság

helybeli főügynöksége.

SZENTES-VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR.